

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2009-2010

4 FEBRUARI 2010

**Voorstel van resolutie over internationale
kinderontvoeringen door een ouder**
(Ingediend door mevrouw Christine Defraigne)

TOELICHTING

Ingevolge het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, heeft ieder kind het recht om regelmatig persoonlijke omgang met beide ouders te hebben, ook al worden ze door grenzen van elkaar gescheiden (artikelen 9, 10.2 en 11 van het Verdrag). Het welzijn en het hoger belang van het kind zijn fundamenteel. Internationale kindervervoering door een ouder is een schending van dat Verdrag.

In België is er sprake van een internationale kindervervoering « wanneer een ouder (of voogd) zijn kind(eren) zonder wettelijke toestemming van de andere ouder meeneemt naar een ander land dan dat waar het kind gewoonlijk verblijft (...). Deze definitie heeft ook betrekking op internationale dossiers waarin het bezoekrecht van de andere ouder niet wordt gerespecteerd. » (1).

Wanneer een kind ontvoerd wordt, duikt het verschijnsel van oudervervreemding op: de « ouder-ontvoerder » wil de andere ouder doen vergeten of het kind of de kinderen een geringschattend beeld van de andere ouder voorhouden. Het leven van het kind wordt volledig overhoopgegooid: een nieuw land, een nieuwe cultuur, een nieuwe school, eventueel een andere taal leren en zijn moedertaal verliezen, enz. Het kind wordt hier het slachtoffer van en wordt als pasmunt tussen zijn ouders gebruikt.

In 2008 behandelde Child Focus 231 dossiers. Het betrof 333 kinderen die door een ouder naar het buitenland waren ontvoerd.

(1) <http://www.childfocus.be/uploads/documents/160-548-child%20focus%2008%20ra%20fr%5B1%5D.pdf>.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2009-2010

4 FÉVRIER 2010

**Proposition de résolution relative aux
rapt parentaux internationaux**
(Déposée par Mme Christine Defraigne)

DÉVELOPPEMENTS

En vertu de la Convention des Nations unies sur les droits de l'enfant, tout enfant a le droit d'entretenir des relations personnelles régulières avec ses deux parents, même séparés par des frontières (articles 9, 10.2 et 11 de la Convention). L'intérêt supérieur de l'enfant et son bien-être sont primordiaux. Le rapt parental international est une violation de cette Convention.

En Belgique, « il est question d'enlèvement international d'enfant(s) lorsqu'un parent (ou un tuteur) emmène son (ses) enfant(s) dans un pays autre que celui où il(s) réside(nt) habituellement, sans avoir reçu l'autorisation légale de l'autre parent. Cette définition s'applique aussi aux dossiers internationaux dans le cadre desquels le droit de visite de l'autre parent n'est pas respecté » (1).

Lorsqu'un enfant est enlevé, le phénomène d'aliénation parentale est présent: le parent « rapté » veut effacer ou dévaloriser l'autre parent aux yeux de ou des enfant(s). La vie de l'enfant est complètement bouleversée: nouveau pays, nouvelle culture, nouvelle école, le cas échéant apprentissage d'une nouvelle langue et le cas échéant, perte de sa langue maternelle, etc. L'enfant devient victime et est pris en otage entre ses deux parents.

En 2008, Child Focus a traité 231 dossiers qui impliquaient 333 enfants enlevés par un parent vers l'étranger.

(1) <http://www.childfocus.be/uploads/documents/160-548-child%20focus%2008%20ra%20fr%5B1%5D.pdf>.

Daarnaast zijn er nog de internationale kinderontvoeringen door een ouder waarvan sommige uitsluitend door de Centrale Autoriteit worden opgevolgd en andere door de directie van Consulaire Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken wanneer de ouder-ontvoerder zich in een land bevindt waarmee België geen verdrag heeft afgesloten. Ten slotte zijn er nog de ontvoeringen die de politie opvolgt wanneer, en dat komt vrij vaak voor, de gedupeerde ouder zelfs het bestaan van de Centrale Autoriteit of de rol van de FOD Buitenlandse Zaken niet kent.

Door de open grenzen, de nieuwe sociale netwerken, toegankelijker reizen en het vrije verkeer van personen (studenten, werknemers), krijgt ons land steeds meer te maken met de complexe en pijnlijke problematiek van de internationale kinderontvoeringen door een ouder.

Dit toenemend verschijnsel heeft de Staat, met name de FOD Justitie, ertoe aangezet om in 2005 het Federale Aanspreekpunt «Internationale kinderontvoeringen» op te richten. De opdracht van dat Federale Aanspreekpunt is de ouder die slachtoffer werd van een internationale kinderontvoering door de andere ouder, te helpen op gerechtelijk, psychologisch en financieel vlak, met name voor de repatriëringskosten van het kind. Het is bevoegd wanneer het kind door een ouder ontvoerd werd naar een land dat een internationaal of multilateraal Verdrag heeft ondertekend (1).

Wanneer er geen internationaal of multilateraal verdrag bestaat met het land waar het ontvoerde kind zich bevindt, dan is de dienst Internationale Gerechtelijke Samenwerking binnen de FOD Buitenlandse Zaken bevoegd. Hij kan een beroep doen op Belgische ambassades en consulaten in het buitenland om te achterhalen waar het kind zich bevindt en contact op te nemen met de «ouder-ontvoerder» om het kind te ontmoeten. De FOD Buitenlandse Zaken organiseert de repatriëring en de opvang van het ontvoerde kind.

De bedoeling van het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen is het kind te beschermen door ervoor te zorgen dat het kind onmiddellijk kan terugkeren naar de Staat waar het zijn gewone verblijfplaats heeft wanneer het op een onrechtmatige manier werd weggehaald of vastgehouden in een overeenkomstsluitende Staat (hoofdstuk III van dat Verdrag). Toch zijn er uit-

(1) Het Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen en de Europese verordening 2201/2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, «Brussel IIbis» genoemd.

À cela doivent encore s'ajouter les rapt parentaux internationaux, les uns exclusivement gérés par l'Autorité centrale, les autres gérés par la direction des Affaires Consulaires du SPF Affaires étrangères, qui s'occupe des enlèvements parentaux internationaux, lorsque le parent raptueur se trouve dans un pays avec lequel la Belgique n'est pas liée par une convention et, enfin, ceux gérés par la police lorsque, et cela arrive souvent, le parent victime ignore jusqu'à l'existence de l'Autorité centrale ou du rôle du SPF Affaires étrangères.

Avec l'ouverture des frontières, les nouveaux réseaux sociaux, les voyages plus accessibles et la libre circulation des personnes (étudiants, travailleurs), notre pays est de plus en plus confronté à la problématique, complexe et douloureuse, de rapt parentaux internationaux.

L'augmentation de ce phénomène a amené l'État, notamment le SPF Justice, à la création en 2005 d'un Point de contact fédéral «Enlèvement international d'enfants». Ce Point de contact fédéral a pour mission d'aider le parent victime de rapt parental international aux niveaux juridique, psychologique et financier, notamment pour les frais de rapatriement d'enfant. Il est compétent lorsque l'enlèvement parental a lieu vers un pays signataire d'une Convention internationale ou multilatérale (1).

Lorsqu'il n'existe pas de Convention internationale ou multilatérale avec le pays où se trouve l'enfant enlevé, le Service de Coopération Judiciaire Internationale, situé au sein du SPF Affaires étrangères, est compétent. Celui-ci peut faire appel aux ambassades et consulats belges à l'étranger afin de localiser l'enfant et entrer en contact avec le «parent raptueur» afin de rencontrer l'enfant. L'organisation du rapatriement et l'accueil de l'enfant enlevé est pris en charge par le SPF Affaires étrangères.

La Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants a pour objet d'assurer le retour immédiat de l'enfant dans l'État de sa résidence habituelle lorsqu'il a été déplacé ou retenu de manière illicite dans un autre État contractant (chapitre III de cette convention). Cependant, il existe des exceptions au retour de l'enfant au domicile, notamment s'il y a un «risque grave que le retour de l'enfant ne l'expose à un danger

(1) La Convention de Luxembourg du 20 mai 1980 sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants, la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants et le règlement européen 2201/2003 dit «Bruxelles IIbis» relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et de responsabilité parentale.

zonderingen bij de terugkeer van het kind naar zijn woonplaats, met name als er een ernstig risico bestaat dat het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar, dan wel op enigerlei andere wijze in een ondragelijke toestand wordt gebracht (1).

Het Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 bepaalt: «cette convention constitue un code de la protection de la personne de l'enfant. Elle a pour objectif la reconnaissance et l'exécution des décisions de justice en matière de garde des enfants ainsi que le rétablissement de la garde (titre II de cette convention), tendant à apporter une solution aux problèmes de déplacements et rétention illicites d'enfants.» (2). Om dat doel zo goed mogelijk na te streven, moeten de overheden onderling samenwerken (artikel 3). Dat verdrag werd ondertekend door de lidstaten van de Raad van Europa.

De bedoeling van Brussel *Ibis* is elke beslissing van een lidstaat van de Europese Unie van rechtswege erkend te laten worden in een andere lidstaat (artikel 21). Die beslissing kan uitvoerbaar worden verklaard via een vereenvoudigde procedure (artikel 42). Die verordening bepaalt ook de onmiddellijke terugkeer van het ontvoerde kind en verwijst hiervoor naar de regels van het Verdrag van 's-Gravenhage.

Ondanks die Verdragen en die verordening nemen de internationale kinderontvoeringen door een ouder toe. Soms faalt men, met name wanneer de kinderen niet kunnen worden opgespoord of die opsporing te traag verloopt, er geen strafmaatregelen zijn bij het niet-naleven van gerechtelijke beslissingen, de procedures te lang duren en in het voordeel spelen van de ouder-ontvoerder, bepaalde landen waar de ouder-ontvoerder zich bevindt, zich verschuilen achter de bewering dat het kind gevaar loopt en dat als rechtvaardiging gebruiken om het kind niet te laten terugkeren.

Ook de Belgische Centrale Autoriteit zou volgens meerdere verenigingen niet goed werken. Traagheid, onmenselijkheid van het dossier, niet geneigd zijn om ouders die het slachtoffer werden van internationale kinderontvoering door de andere ouder, aan te sporen iets te ondernemen, onbeschikbaarheid van of gebrek aan personeel, ontoegankelijkheid van het oproepnummer tijdens de kantooruren hoewel er dag en nacht telefonische permanentie is (volgens Child Focus), de FOD Justitie en de FOD Buitenlandse Zaken, die elkaar de bal toespelen ... zorgen ervoor dat de Belgische Centrale Autoriteit haar opdrachten niet naar behoren uitvoert. Kortom, er wordt niet voldaan aan de verwachtingen van de gedupeerde ouders, die in grote mate afhankelijk zijn van die Autoriteit.

(1) Artikel 13 b van het «het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen».

(2) https://pastel.diplomatie.gouv.fr/editorial/francais/familles/enlevements/convention_mu03.html#1.

physique ou psychique, ou de toute autre manière ne le place dans une situation intolérable» (1).

La Convention de Luxembourg du 20 mai 1980 «constitue un code de la protection de la personne de l'enfant. Elle a pour objectif la reconnaissance et l'exécution des décisions de justice en matière de garde des enfants ainsi que le rétablissement de la garde (titre II de cette convention), tendant à apporter une solution aux problèmes de déplacements et rétention illicites d'enfants.» (2). Afin de remplir au mieux cet objectif, les autorités doivent coopérer entre elles (article 3). Cette Convention a été signée par les États membres du Conseil de l'Europe.

Bruxelles *Ibis* a pour but de faire reconnaître de plein droit toute décision rendue par un État membre de l'Union européenne dans un autre État membre (article 21). Cette décision pourra être déclarée exécutoire par le biais d'une procédure simplifiée (article 42). Ce règlement prévoit aussi le retour immédiat d'un enfant enlevé en se référant aux règles instaurées par la Convention de La Haye.

Mais malgré ces Convention ou règlement, les raptus parentaux internationaux continuent. Des failles existent, notamment l'inaptitude à localiser les enfants ou la lenteur de cette localisation, l'absence de sanction en cas de non-respect des décisions judiciaires, la durée excessive des procédures qui devient un avantage pour le parent «rapteur», l'abus dans le chef de certains pays accueillant le parent «rapteur» de l'utilisation de la notion de danger pour l'enfant afin de justifier le non-retour de l'enfant.

L'Autorité centrale belge également, selon plusieurs associations, ne fonctionnerait pas bien. Lenteur, déshumanisation du dossier, tendance à pousser les parents victimes de raptus parentaux internationaux à ne pas agir, indisponibilité ou manque de personnel, inaccessibilité du numéro d'appel pendant les heures de bureau malgré une permanence téléphonique 24 heures sur 24 (selon Child Focus), effets «ping-pong» entre le SPF Justice et le SPF Affaires étrangères, font que l'Autorité centrale belge ne remplit pas ses fonctions correctement. En définitive, les attentes des parents victimes, qui dépendent énormément de cette Autorité, ne sont pas satisfaites.

(1) Article 13 b de la «Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants».

(2) https://pastel.diplomatie.gouv.fr/editorial/francais/familles/enlevements/convention_mu03.html#1.

Bovendien zijn de procedure-, griffie-, deurwaarder- en vertaalkosten, erelonen van advocaten, kosten voor logement, telefoon en vervoer al te vaak ten laste van de gedupeerde ouder. Door een gebrek aan financiële middelen geven velen de moed op. Daarbij komen nog de moeilijkheden om inzage te krijgen in hun dossier, op de hoogte te blijven van het verdere verloop ervan en kennis te nemen van de verschillende contacten die de gerechtelijke of bestuurlijke overheden hebben gelegd. De gedupeerde ouders worden over het algemeen in het ongewisse gelaten.

De internationale aard van de zaak maakt het er niet eenvoudiger op. Aangezien het kind ook de nationaliteit heeft van het gastland, zal dat gastland geneigd zijn om in zijn ogen, zijn onderdanen te beschermen, dus ook het kind. Bovendien menen bepaalde ouders en verenigingen dat België niet geneigd is zich te mengen in de zaken van andere Staten, met name om de economische relaties tussen beide landen niet in gevaar te brengen. Aangezien België echter gebonden is door verschillende Verdragen en een verordening, zou het ook zijn onderdanen moeten beschermen en moeten optreden.

Tegenover die alarmerende vaststelling moet het beleid het huidige systeem herzien om ouders die het slachtoffer zijn van internationale kinderontvoering door de andere ouder, bij te staan in hun ontreding en wanhoop. Wij moeten begaan zijn met deze complexe en pijnlijke problematiek die veel verder reikt dan het louter privéconflict.

*
* *

De plus, les frais de procédure, de greffe, d'huissiers, de traduction, les honoraires d'avocats, les frais d'hébergement, de téléphone et de transport sont bien souvent à charge du parent victime. Par manque de moyens financiers, beaucoup baissent donc les bras. Ajoutons à cela, les difficultés à accéder à leur dossier, à connaître leur évolution, à prendre connaissance des différents contacts que les autorités judiciaires ou administratives ont entrepris, les parents victimes sont généralement laissés dans le flou total.

Le caractère international de l'affaire n'arrange rien. L'enfant possédant également la nationalité du pays d'accueil, celui-ci aura tendance à vouloir, dans sa thèse, protéger ses ressortissants, dont l'enfant. De plus, certains parents et associations estiment que la Belgique a tendance à ne pas vouloir s'ingérer dans les affaires des autres États, notamment pour ne pas mettre à mal les relations économiques qui existent entre les deux pays. Mais, étant liée par plusieurs Conventions et un règlement, la Belgique devrait également défendre ses nationaux et intervenir.

Face à ce constat alarmant, nos politiques doivent revoir le système mis en place actuellement afin de venir en aide face aux désarrois et à la détresse des parents victimes de rapt parentaux internationaux. Il est de notre devoir de nous sentir concernés par cette complexe et douloureuse problématique, qui dépasse largement le conflit strictement privé.

Christine DEFRAIGNE.

*
* *

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. Overwegende dat België gebonden is door verschillende internationale instrumenten ter bestrijding van het ongeoorloofd overbrengen van kinderen uit hun gewone verblijfplaats en ter bescherming van de persoonlijke omgang van kinderen met hun ouders over de grenzen heen (1): het Verdrag van Luxemburg van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, het Verdrag van 's-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen en de Europese verordening 2201/2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, «Brussel IIbis» genoemd;

B. Overwegende dat er steeds meer internationale kinderontvoeringen door een ouder plaatsvinden bij conflicten of echtscheidingen tussen koppels met een verschillende nationaliteit;

C. Overwegende dat de bestuurlijke en gerechtelijke overheden kinderontvoeringen door een ouder dringend op een doeltreffende en menselijke manier moeten aanpakken;

D. Overwegende dat het welzijn en het hoger belang van het kind van fundamenteel belang zijn;

E. Overwegende dat elk kind het recht heeft om regelmatige persoonlijke omgang te hebben met beide ouders en dat dit recht hem wordt ontnomen bij een ontvoering door de andere ouder;

F. Overwegende dat het kind gegijzeld wordt door één van de ouders wanneer het door die ouder wordt ontvoerd en daardoor vaak een moeilijk te verwerken trauma oploopt;

G. Gelet op het trauma voor de ouder die het slachtoffer werd van een internationale kinderontvoering door de andere ouder als gevolg van een conflict dat niet beperkt blijft tot de privésfeer;

H. Gelet op de complexe procedures en de kosten van de gerechtelijke stappen voor de ouders, zowel in België als in het buitenland;

I. Gelet op de eisen van de organisaties die internationale kinderontvoeringen door een ouder bestrijden om betere gerechtelijke, financiële, logistieke en psychologische hulp te verkrijgen;

(1) http://www.just.fgov.be/index_nlhtm.

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. Considérant que la Belgique est liée à plusieurs instruments internationaux visant à lutter contre les déplacements illicites d'enfants hors du lieu de résidence habituelle et à protéger les relations personnelles d'enfants avec leurs parents par delà les frontières (1): la Convention de Luxembourg du 20 mai 1980 sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants, la Convention de La Haye du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants et le règlement européen 2201/2003 dit «Bruxelles IIbis» relatif à la compétence, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière matrimoniale et de responsabilité parentale;

B. Considérant que de plus en plus de rapt parentaux internationaux en cas de conflits ou de séparations de couples de nationalités différentes surviennent;

C. Considérant l'urgence de prendre en charge efficacement et humainement les cas de rapt parentaux par les autorités administratives et judiciaires;

D. Considérant l'intérêt supérieur de l'enfant ainsi que son bien-être comme primordiaux;

E. Considérant que tout enfant a le droit d'entretenir des relations personnelles régulières avec ses deux parents, et qu'en cas de rapt parental, ce droit lui est enlevé;

F. Considérant que l'enfant devient l'otage d'un de ses parents lorsqu'il fait l'objet d'un rapt parental et, subit par là-même souvent un traumatisme difficilement surmontable;

G. Considérant le traumatisme vécu par le parent victime de rapt parental international dû à un conflit qui dépasse la sphère purement privée;

H. Vu la complexité des procédures et le coût des démarches auxquels se heurtent les parents, tant en Belgique qu'à l'étranger;

I. Considérant les revendications des organisations de lutte contre les rapt parentaux internationaux en vue d'avoir une meilleure aide juridique, financière, logistique et psychologique;

(1) http://www.just.fgov.be/fr_htm/information/htm_justice_a_z/eie_autorite_centrale.html.

J. Overwegende dat het Federale Aanspreekpunt « Internationale Kinderontvoeringen » en Child Focus niet doeltreffend zijn voor dossiers over kindervervoeringen door een ouder;

K. Gelet op het feit dat er geen adequate opleiding is voor de betrokken actoren (politie, advocaten, magistraten);

L. Gelet op het gebrek aan coördinatie tussen en communicatie met de verschillende actoren, zowel in België als in de contacten met de overige Staten;

I. VRAAGT DE REGERING :

1. Inzake een betere bescherming van het « ontvoerde » kind en de gedupeerde ouders :

— de dossiers van « internationale kindervervoering door een ouder » als een prioriteit te beschouwen. Er dient in dat opzicht bijzondere aandacht te worden besteed aan de situatie van de gedupeerde ouder wiens kind werd ontvoerd. Bovendien moet België zich inzetten voor het probleem van de internationale kindervervoeringen door een ouder om zijn onderdanen, zowel kinderen als volwassenen, te steunen;

— het recht van het kind om regelmatige persoonlijke omgang te hebben met beide ouders afdwingbaar te maken, ook al worden ze door grenzen van elkaar gescheiden (België heeft het Internationaal Verdrag van de rechten van het kind ondertekend);

— passende maatregelen te treffen om de gedupeerde ouder in staat te stellen zijn kind naar school te sturen wanneer het in België terugkeert, wat momenteel niet het geval is (inschrijving in een school, de taal leren, herintegratie van het kind in het Belgische schoolstelsel op een reëel kennisniveau door de kennis op te frissen, enz.). Een kind dat de Belgische nationaliteit heeft, mag niet aansluiten bij de klassen van de nieuwkomers (1), aangezien die klassen enkel bestemd zijn voor kinderen van vreemde nationaliteit;

— nieuwe koppels op de hoogte te brengen van hun rechten en plichten tegenover hun kinderen;

— de ouders te betrekken bij de verschillende besprekingen, vergaderingen en werkgroepen die de gerechtelijke en bestuurlijke overheden organiseren in verband met internationale kindervervoeringen door de andere ouder;

(1) « Certaines écoles accueillent un grand nombre d'élèves originaires de pays étrangers qui se retrouvent sans bagage scolaire ni connaissance de la langue française au sein d'un système éducatif qu'ils ne connaissent pas. Ces élèves ont besoin d'un soutien ciblé afin de leur assurer, comme aux autres élèves, des chances d'émancipation par l'éducation. » (<http://www.enseignement.be/index.php?page=23677>).

J. Considérant le déficit d'efficacité du Point de contact fédéral « Enlèvement international d'enfants » ainsi que de Child Focus sur des dossiers de « rapt parental »;

K. Vu le manque de formation adéquate des intervenants concernés (police, avocats, magistrats);

L. Vu le manque de coordination et de communication entre les divers intervenants, que ce soit en Belgique ou dans les contacts noués avec d'autres États;

I. DEMANDE AU GOUVERNEMENT :

1. Relativement à une meilleure prise en compte de l'enfant « rapté » et des parents victimes :

— de considérer ces affaires de « rapt parental international » comme une priorité. Il convient à cet égard d'accorder une attention toute particulière à la situation du parent victime du rapt de son enfant. En outre, la Belgique doit s'investir dans les cas de rapt parental international afin de soutenir ses ressortissants, tant les enfants que les adultes;

— de faire respecter le droit de l'enfant à entretenir avec ses deux parents des relations personnelles régulières, même séparés par des frontières (la Belgique a signé et ratifié la Convention internationale des droits de l'enfant);

— de prendre les mesures adéquates afin que le parent victime puisse scolariser son enfant lorsqu'il revient en Belgique, ce qui n'est pas le cas pour l'instant (inscription dans une école, apprentissage de la langue, réintégration au système scolaire belge par l'enfant à son niveau réel de connaissance par une remise à niveau, etc.). En effet, l'enfant ayant la nationalité belge, il ne lui est pas permis d'intégrer les classes de primo-arrivants (1), celles-ci étant réservées aux enfants de nationalités étrangères;

— d'informer les nouveaux couples des droits et obligations qu'ils ont envers leurs enfants;

— d'intégrer la participation des parents aux différentes discussions, réunions et groupes de travail que les autorités judiciaires et administratives organisent concernant le rapt parental international de leur(s) enfant(s);

(1) « Certaines écoles accueillent un grand nombre d'élèves originaires de pays étrangers qui se retrouvent sans bagage scolaire ni connaissance de la langue française au sein d'un système éducatif qu'ils ne connaissent pas. Ces élèves ont besoin d'un soutien ciblé afin de leur assurer, comme aux autres élèves, des chances d'émancipation par l'éducation. » (<http://www.enseignement.be/index.php?page=23677>).

— de betrokken personen in staat te stellen vrij toegang te hebben tot hun dossier en aldus het verdere verloop te kennen;

— de verenigingen die ouders helpen die het slachtoffer werden van internationale kinderontvoering door de andere ouder, te laten deelnemen aan het debat, de belangrijke rol die zij vervullen inzake informatie en preventie te erkennen en hun de nodige subsidies en steun te geven voor hun opdrachten;

2. Inzake de opleiding :

— te zorgen voor een gepaste opleiding voor de betrokken actoren (politie, advocaten, magistraten, rechters, psychologen enz.) en specialisten op te leiden in de problematiek van de internationale kinderontvoeringen door een ouder;

— de behandeling van zaken van internationale kinderontvoeringen door een ouder op te dragen aan gespecialiseerde kamers, opgericht binnen de rechtbank van eerste aanleg, opdat die zaken behandeld kunnen worden door daartoe opgeleide en gespecialiseerde magistraten, de procedures te versnellen en de gerechtelijke stappen te vereenvoudigen;

— een beter systeem van samenwerking in te voeren tussen de verschillende betrokken Belgische (de politie, de Belgische Centrale Autoriteit, de FOD Buitenlandse Zaken om de verschillende stappen te vereenvoudigen) en internationale diensten;

3. Inzake instrumenten die bijdragen tot betere informatie om internationale kinderontvoeringen door een ouder te voorkomen en op te lossen;

— een duidelijke brochure op te stellen die uiteenzet welke stappen moeten worden genomen wanneer er een internationale kinderontvoering door een ouder plaatsvindt (met de Verdragen of de verordening die België heeft ondertekend, de namen en adressen van contactpersonen, hoe een Belgische beslissing uitvoerbaar moet worden verklaard, enz.) of uitlegt wat men moet doen om een internationale kinderontvoering te voorkomen (verbod om het grondgebied te verlaten voor de «potentiële ouderontvoerder», vermoedens doorgeven aan de politie, enz.);

— gezinsbemiddeling te organiseren om internationale kinderontvoering door een ouder te voorkomen en om gezinsconflicten te helpen oplossen;

4. Inzake de Centrale Autoriteit :

— het telefoonnummer van de Belgische Centrale Autoriteit bij de noodnummers van het telefoonboek te voegen;

— ervoor te zorgen dat het nummer van de Centrale Autoriteit 24 uur per dag bereikbaar is, wat momenteel helaas niet het geval is;

— de permettre aux personnes concernées d'avoir un accès libre à leur dossier et ainsi de prendre connaissance de leur évolution;

— de faire participer au débat les associations d'aide aux parents victimes de rapt parentaux internationaux, de souligner l'importance de leur rôle dans l'information et la prévention et à leur apporter les subventions ainsi que les soutiens nécessaires à leurs missions;

2. Relativement à la formation :

— d'assurer aux intervenants concernés (police, avocats, magistrats, juges, psychologues, etc.) une formation appropriée et de former des spécialistes de la problématique de rapt parentaux internationaux;

— de donner la compétence de traiter les affaires de rapt parentaux internationaux à des chambres spécialisées, instituées au sein du tribunal de première instance, afin que ces affaires de rapt parentaux internationaux soient traitées par des magistrats formés et spécialisés, d'accélérer les procédures et de simplifier les démarches;

— de mettre en place un meilleur système de coordination entre les différents services concernés belges (la police, l'Autorité centrale belge, le SPF Affaires étrangères afin de simplifier les démarches) et internationaux;

3. Quant aux outils utiles à une meilleure information pour prévenir et solutionner les rapt parentaux internationaux :

— de rédiger une brochure explicative claire des démarches à entreprendre lors de rapt parentaux internationaux (avec les Conventions ou règlement auxquels la Belgique est partie, les noms et adresses des personnes à contacter, comment faire exequaturer une décision belge, etc.) ou des démarches afin de prévenir tout enlèvement international d'enfants (interdiction de quitter le territoire pour le «parent potentiellement rapté», signaler les soupçons à la police, etc.);

— de développer une médiation familiale pour prévenir les rapt parentaux internationaux et aider à la solution des conflits familiaux;

4. Quant à l'Autorité Centrale :

— de mettre le numéro de l'Autorité centrale belge dans les numéros d'urgence de l'annuaire téléphonique;

— de faire en sorte que le numéro de l'Autorité Centrale soit accessible 24 heures sur 24, ce qui n'est malheureusement pas le cas pour l'instant;

5. Inzake de kosten voor de ouders die het slachtoffer werden van internationale kinderontvoeringen door de andere ouder;

— geheel of gedeeltelijk de procedurekosten, erelonen van advocaten, griffie-, deurwaarder-, telefoon-, en vertaalkosten ten laste te nemen, net als de kosten voor logement en vervoer om Belgische onderdanen zo goed mogelijk te helpen bij het beschermen van hun rechten in het buitenland of in België. Een wetsvoorstel tot oprichting van een Commissie voor hulp aan ouders die het slachtoffer zijn van internationale kinderontvoeringen door de andere ouder werd trouwens al ingediend door de indiener van deze resolutie.

6. Inzake de maatregelen om duidelijke lacunes te verhelpen :

— werkgroepen in het leven te roepen die de voor- en nadelen van de Verdragen en de verordening die België mee heeft ondertekend, analyseren en een diepgaande analyse te maken van de werking en de bevoegdheden van de Belgische Centrale Autoriteit en Child Focus (die een overheidsfinanciering krijgt);

II. VRAAGT :

— de conclusies van de werkgroepen te bezorgen aan de Raad van Europa, de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht en de Raad van de Europese Unie;

— andere landen die de Verdragen en de verordening in verband met de internationale kinderontvoeringen door een ouder nog niet hebben ondertekend, uit te nodigen hiertoe toe te treden.

7 januari 2010.

5. Quant aux frais que les parents victimes de rapt parentaux internationaux doivent déboursier :

— de prendre en charge en totalité ou partiellement les frais de procédure, les honoraires d'avocats, les frais de greffe, d'huissiers, de téléphone et de traduction ainsi que les frais d'hébergement et de transport afin d'aider au mieux ses ressortissants à protéger leurs droits à l'étranger ou en Belgique. Une proposition de loi en vue de créer une Commission d'aide aux parents victimes de rapt parentaux internationaux a d'ailleurs déjà été déposée par l'auteur de la présente résolution.

6. Quant aux mesures qui s'imposent pour remédier aux lacunes mises en évidence :

— de mettre sur pied des groupes de travail qui analyseraient les avantages et inconvénients des Conventions et règlement auxquels la Belgique est partie ainsi que faire une analyse approfondie sur le fonctionnement et compétences de l'Autorité Centrale belge et de Child Focus (qui reçoit un financement de l'État);

II. DEMANDE :

— la transmission des conclusions des groupes de travail au Conseil de l'Europe, à la Conférence de La Haye de droit international privé et au Conseil de l'Union européenne;

— d'inviter d'autres États encore non-signataires des Conventions et règlement relatifs aux rapt parentaux internationaux à y participer.

7 janvier 2010.

Christine DEFRAIGNE.